

Pielęgniarka

222101

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Pielęgniarka jest odpowiedzialna za wykonywanie świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, rehabilitacyjnych, leczniczych oraz edukacji zdrowotnej. Podstawowy zakres obowiązków pielęgniarki obejmuje:

- realizowanie programu promocji zdrowia i profilaktyki;
- sprawowanie opieki nad człowiekiem zdrowym w różnych okresach życia;
- udzielanie choremu pomocy w stanie zagrożenia życia;
- zapewnienie opieki choremu/niepełnosprawnemu;
- pomoc lub zastąpienie chorego/niepełnosprawnego w czynnościach życia codziennego;
- przygotowywanie chorego do badań diagnostycznych i zabiegów operacyjnych;
- przygotowywanie chorego/niepełnosprawnego i jego rodziny do samoopieki;

Istnieją różne odmiany pielęgniarstwa, związane z działami medycyny, w związku z tym

wachlarz obowiązków jest również odmienny.

Pielęgniarka środowiskowa/rodzinna pracuje w podstawowej opiece zdrowotnej, wypełnia funkcje pielęgniarskie wobec rodziny i jej członków, społeczności lokalnej, w środowisku zamieszkania.

Pielęgniarka anestezjologiczna i intensywnej terapii udziela pomocy anestezjologowi podczas zabiegów operacyjnych w prowadzeniu anestezji oraz świadczy opiekę anestezjologiczną w okresie pooperacyjnym na oddziałach intensywnej terapii.

Pielęgniarka pediatryczna sprawuje kompleksową opiekę nad noworodkiem zdrowym, chorym i wymagającym intensywnego nadzoru medycznego.

Pielęgniarka w opiece nad przewlekle chorymi pielęgnuje pacjentów z zaawansowaną, postępującą chorobą, leczonych psychiatrycznie, osoby przewlekle chore i niepełnosprawne, w zakładach opiekuńczych, na oddziałach geriatrycznych, w domu pacjenta, oddziałach opieki paliatywnej.

Pielęgniarka zabiegowa pielęgnuje pacjentów w ostrych i przewlekłych chorobach, wymagających zabiegów chirurgicznych w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych, z chorobami onkologicznymi, neurologicznymi, ocenia przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego, obejmuje opieką pacjenta przed, po i w trakcie zabiegu operacyjnego.

W zakresie obowiązków pielęgniarki pracującej w żłobku/przedszkolu leży zapewnienie opieki oraz bezpieczeństwa i higienicznych warunków w czasie zabawy, snu i wypoczynku dzieci; współpraca z psychologiem, opiekunami dziecięcymi i salowymi w zakresie opieki nad dziećmi; prowadzenie dokumentacji zdrowotnej dzieci; nadzór i przestrzeganie terminów ważności badań okresowych; udzielanie pierwszej pomocy.

Pielęgniarka wykonując swoją pracę posługuje się sprzętem i aparaturą medyczną. Należą do nich m.in. stetoskop, aparat do pomiaru ciśnienia krwi, termometr, sprzęt do czyszczenia, dezynfekcji, sterylizacji, narzędzia chirurgiczne, aparatura EKG serca, pompa infuzyjna (do dozowania leku w dłuższym czasie), tomograf komputerowy, rezonans magnetyczny, rentgen, aparat EEG (do badania przepływu fal mózgowych).

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Pielęgniarka wykonuje swój zawód w różnych miejscach, m. in. w zakładach opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie, poradnie), środowisku nauczania i wychowania (szkoły, placówki wychowawczo-opiekuńcze), domach pomocy społecznej, mieszkaniach prywatnych, sanatoriach, uzdrowiskach, oraz w środowisku pracy ludzi.

Pielęgniarki narażone są na zwiększone ryzyko zachorowania na choroby zakaźne-wirusowe zapalenie wątroby oraz choroby skóry w związku z bezpośrednim kontaktem z pacjentami oraz materiałem zakaźnym pochodzącym od chorych. Praca wykonywana przez wiele godzin zwłaszcza w pozycji stojącej oraz nadmierny wysiłek fizyczny np. podczas podnoszenia pacjentów mogą powodować dolegliwości bólowe wynikające z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego. Występują również inne uciążliwości wynikające z warunków pracy, tj. narażenie na czynniki wywołujące alergie (lateksowe rękawiczki) oraz stres.

Warunki społeczne

Praca pielęgniarki ma charakter interdyscyplinarny, tzn. współpracuje ona z lekarzami, pielęgniarkami, innym personelem medycznym w procesie zapobiegania, diagnozowania, rehabilitacji i pielęgnowania. Ze względu na charakter pracy pielęgniarki, której priorytetem jest zapewnienie choremu/niepełnosprawnemu jak najlepszej opieki, kontakty z innymi ludźmi są bardzo intensywne. Intensywność tych kontaktów wpływa również na to, że w pracy jest narażona na konflikty z ludźmi.

Warunki organizacyjne

Czas pracy pielęgniarki wynosi 6-9 godzin na dobę. W zależności od miejsca

wykonywania zawodu występuje praca zmianowa bądź nie. Szpitale należą do zakładów opieki zdrowotnej, w których praca ma charakter zmianowy, całodobowy, również w dni powszechnie wolne od pracy. Natomiast, jeśli chodzi o poradnie, przychodnie, placówki wychowawczo-opiekuńcze (szkoły, przedszkola, żłobki) praca ma stałe godziny. Zazwyczaj nie są wymagane wyjazdy służbowe, jedynie w przypadku pielęgniarki środowiskowej, która wykonuje zabiegi pielęgnacyjne w domu pacjenta. W zawodzie pielęgniarki dominuje zrutynizowany charakter pracy. Praca pielęgniarki wiąże się przede wszystkim z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo i zdrowie ludzi. Pielęgniarka koordynująca oraz naczelnia szpitala ponosi dodatkowo odpowiedzialność za pracę innych pielęgniarek.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Ze względu na intensywne kontakty z chorymi, pielęgniarka powinna przede wszystkim posiadać umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi. Inne cechy charakteru pielęgniarki, ważne z punktu widzenia wykonywanego zawodu to opiekuńczość, życzliwość, cierpliwość, otwartość, wrażliwość na potrzeby i cierpienia innych. Za ważne predyspozycje pielęgniarki uznaje się również spostrzegawczość, zdolność logicznego myślenia, podzielność uwagi, wnikliwość obserwacji oraz dobrą pamięć. Bardzo ważną cechą pielęgniarki pracującej zarówno w warunkach szpitalnych, jak i opieki domowej nad pacjentami przewlekle chorymi jest umiejętność współpracy z pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego sprawującymi opiekę nad chorym.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Pracę pielęgniarki zalicza się do prac średnio-ciężkich. Ze względu na rodzaj wykonywanej pracy, pielęgniarka powinna posiadać ogólną wydolność fizyczną, dużą sprawność układu kostno-stawowego i mięśniowego, dużą sprawność narządu wzroku, słuchu, dotyku oraz węchu. Za najważniejsze przeciwwskazania do wykonywania tego zawodu uznaje się uzależnienia (alkohol, narkotyki, leki), zaburzenia psychiczne (schizofrenia, depresja, zaburzenia nerwicowe), upośledzenie umysłowe oraz nosicielstwo chorób zakaźnych (HIV, WZW B, WZW C, gruźlica).

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Zgodnie z normami unijnymi, pielęgniarka to osoba posiadająca wyższe wykształcenie zawodowe, tytuł licencjata pielęgniarstwa lub magistra (uczelnie kształcące w tym zakresie to: Akademia Medyczna w Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu, Collegium Medicum UJ w Krakowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Rzeszowski). Absolwentka po odbyciu 12

miesięcznego stażu, a następnie zdaniu egzaminu, uzyskuje zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu pielęgniarki wydanego przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych. Wówczas może starać się o zatrudnienie w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej.

W przypadku, kiedy pielęgniarka przerwie pracę na dłużej niż 5 lat musi odnowić prawo wykonywania zawodu odbywając przeszkolenie i zdając stosowny egzamin.

Pielęgniarka może uzyskać również dodatkowe kwalifikacje po ukończeniu kursów kwalifikacyjnych, doszkalających w dziedzinach pielęgniarstwa. Są to między innymi kursy reanimacji, wykonywania EKG, które pozwalają nabyć umiejętności posługiwania się nowoczesnym sprzętem medycznym. Jeśli pielęgniarka chce uzyskać tytuł specjalisty (pielęgniarstwo onkologiczne, kardiologiczne, diabetologiczne, anestezjologiczne, i. in.) powinna ukończyć specjalizację oraz uzyskać pozytywny wynik egzaminu państwowego.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

W zawodzie pielęgniarki istnieje możliwość awansu zarówno poziomego jak i pionowego. Awans poziomy związany jest z rozwojem umiejętności i poszerzeniem treści pracy, zwiększeniem uprawnień decyzyjnych i wzrostem zarobków. Np. w wyniku ukończeniu kursu kwalifikacyjnego pielęgniarka obejmuje zakres obowiązków pielęgniarki środowiskowej. Awans pionowy związany jest z powierzeniem stanowiska hierarchicznie wyższego w strukturze organizacyjnej (służbowej hierarchii). Zdobywanie poszczególnych szczebli w hierarchii zawodowej ma różny przebieg w zależności od miejsca pracy. W zakładach opieki zdrowotnej takich jak szpitale, zdobywanie kolejnych etapów stanowisk funkcyjnych zaczyna się od pielęgniarki odcinkowej, poprzez pielęgniarkę oddziałową i pielęgniarkę naczelną szpitala. Przy awansie pod uwagę bierze się przede wszystkim ukończenie specjalizacji z dziedziny pielęgniarstwa a także kwalifikacje zawodowe (studia wyższe pielęgniarские magisterskie). Stanowiska kierownicze, związane z pełnieniem nadzoru wymagają posiadania kwalifikacji z zakresu organizacji i zarządzania. Stanowiska związane z nauczaniem wymagają przygotowania pedagogicznego. Należy zaznaczyć, że nie wszystkie zakłady pracy stwarzają możliwość awansu zawodowego. Należą do nich m.in. żłobki, przedszkola, szkoły, placówki wychowawczo-opiekuńcze.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Szanse podjęcia pracy w zawodzie mają wszystkie osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe, bez ograniczeń wiekowych. Mogą to być zarówno osoby bezpośrednio po studiach, jak i te, które mają w swoim dorobku bogate doświadczenie zawodowe oraz nie przerwały wykonywania zawodu na dłużej niż 5 lat.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Pielęgniarka może znaleźć zatrudnienie zarówno w podstawowej opiece zdrowotnej (poradnie, przychodnie, poradnie specjalistyczne), jak i w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (oddziały szpitalne w różnych dziedzinach medycyny, szpitale uzdrowiskowe, sanatoria, uzdrowiska, ambulatoria, domy pomocy społecznej, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze). Pielęgniarka jest zatrudniana w ramach umowy o pracę. W zawodzie pielęgniarki istnieje możliwość samozatrudnienia. Pielęgniarka może wykonywać indywidualną praktykę po uzyskaniu zezwolenia od Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych, które wydaje się, jeżeli pielęgniarka posiada prawo wykonywania zawodu oraz legitymuje się 2-letnim stażem w zawodzie.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

położna

pielęgniarka środowiskowa

pielęgniarka pediatryczna

pielęgniarka zabiegowa

lekarz specjalista

sanitariusz szpitalny

instrumentariuszka

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

- Hebda, P., Madejski, J. (2004). *Zawód z pasją. Nauka, praca, kariera*. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Park
- Wołynka, S. (1993). *Pielęgniarstwo ogólne*. Warszawa: PZWL
- Zahradniczek, K. (1999). *Wprowadzenie do pielęgniarstwa*. Warszawa: PZWL
- Andreas, H., Karasek-Krentinger, B., Jobin-Howald, U. (1995). *Kompendium pielęgniarstwa*. Warszawa: PZWL